

Noty o Autorach

KAZIMIERZ ADAMCZYK – dr hab., adiunkt w Katedrze Historii Literatury Polskiej XX wieku Wydziału Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego, literaturoznawca. Zajmuje się literaturą współczesną, w szczególności literaturą autobiograficzną, literaturą i życiem literackim emigracji wojennej i powojennej, literackimi reprezentacjami Holokaustu; autor monografii: *Dziennik jako wyzwanie. Lechoń, Gombrowicz, Herling-Grudziński. Doświadczenia polsko-żydowskie w literaturze emigracyjnej (1939–1980)*.

AGNIESZKA BIELAK – dr, adiunkt w Ośrodku Badań nad Literaturą Religijną KUL, sekretarz redakcji serii z witrażem i redaktorka kilku jej tomów; autorka książki *Krytyka literacka w „Verbum”* (2011). Współredaktorka z Ł. Tischnerem publikacji *Literatura a religia – wyzwania epoki świeckiej*, t. 2: *Literatura polska po 1945 roku – kierunki, idiomy, paradygmaty* (2020). Główne zainteresowania badawcze: relacje między literaturą a religią, twórczość Józefa Czapkiego, twórczość Wisławy Szymborskiej, krytyka literacka międzywojnia.

PAU FREIXA TERRADAS – prof. w Departament de Llengües i Literatures Modernes i d’Estudis Anglesos, Facultat de Filologia i Comunicació, Uniwersytet Barceloński. Zajmuje się literaturą polską, szczególnie twórczością Witolda Gombrowicza i jej odbiorem w Argentynie. Opublikował książkę *Witoldo wyobrażony. Recepcja twórczości Witolda Gombrowicza w Argentynie i obraz pisarza w argentyńskim imaginarium kulturowym* (2022), dwa rozdziały w *Historia de la literatura universal* (red. M. de Riquer, J.M. Valverde, 2009) oraz różne artykuły w międzynarodowych czasopismach naukowych, między innymi w „Tekstach Drugich” czy „Hispaniá”. Przetłumaczył na język hiszpański i na kataloński między innymi utwory Gombrowicza (*Pornografia, Dramaty, Kronos*, razem z Bożeną Zaboklicką), Ryszarda Kapuścińskiego (*Cesarz*) czy Doroty Masłowskiej (*Dramaty*).

LUBA JURGENSON – pisarka, tłumaczka i profesor w Instytucie Sławistyki na Uniwersytecie Paryskim, gdzie kieruje centrum badawczym Eur’ORBEM (Centrum Badań Interdyscyplinarnych nad Europą Środkową, Wschodnią oraz Bałkanami). Prowadzi także seminarium badawcze „Narracja, Fikcja, Historia”

związane z Center de Recherches sur les Arts et le Langage (CRAL, EHESS). Członkini komitetu redakcyjnego czasopism „Memories at Stake” i „Interdisciplinary Inventory of Notions and Concepts of the Testimony and Memory Areas” (wraz z Philippe’em Mesnardem). Do jej zainteresowań badawczych należą pamięć o przemocy w Europie Wschodniej i Środkowej; judaizm oraz literacka współczesność. Autorka wielu książek, w tym *L’expérience concentrationnaire est-elle indicible?* (Monaco 2003), *The Gulag: Testimony and Archives* (wraz z Nicolasem Werthem, Laffont 2017), *Where There Is Danger* (Boston 2019), a także licznych artykułów naukowych oraz studiów w pracach zbiorowych dotyczących pamięci o wydarzeniach historycznych w XX wieku. W 2003 roku zaprezentowała kompletną francuską edycję *Opowiadań kołymskich* Warłama Szalamowa (Editions Verdier), a w 2010 kompletną edycję *Podróży do Krainy Zeków* Juliusa Margolina (Editions Le Bruit du temps). Edytorka serii wydawniczej *L’Usage de la Mémoire* (Paris, Editions Petra).

ADAN KOVACSICS (ur. 1953 w Santiago de Chile) – tłumacz literacki z języków węgierskiego i niemieckiego na hiszpański. Przetłumaczył ponad 40 książek, w tym także te autorstwa Imre Kertésza. W 2004 roku otrzymał Nagrodę Angela Crespo, jedną z najważniejszych nagród przyznawanych w Hiszpanii, za tłumaczenie powieści Ádama Bodora *El distrito de Sinistra*. Został także wyróżniony II Nagrodą Tłumaczeniową Imre Kertésza (2007), Narodową Nagrodą Tłumaczeniową Ministerstwa Kultury za całokształt pracy tłumaczeniowej (2010), Państwową Nagrodą Austriacką w dziedzinie tłumaczeń literackich za całokształt pracy tłumaczeniowej oraz za tłumaczenia utworów Karla Krausa, Nagrodą Tłumaczeniową Balassi (2017) oraz Nagrodą Tłumaczeniową Straelen (2022). W 2021 roku został wybrany jako członek Niemieckiej Akademii Języka i Literatury. Mieszka w Barcelonie i pisze także eseje na temat literatury węgierskiej oraz austriackiej, takie jak *Guerra y Lenguaje* (opublikowany przez Acantilado).

ANNA KRASNOWOLSKA (ur. 1949) – prof. dr hab., ukończyła iranistykę na Uniwersytecie Jagiellońskim. Jest autorką publikacji naukowych i emerytowanym nauczycielem akademickim. Wydała m.in.: *Some Key Figures of Iranian Calendar Mythology (Winter and Spring)* (Kraków 1998), *Księga Królewska (Shahname)* (Kraków 2004), *Historia Iranu* (red., wstęp i cz. IV: *Iran współczesny*, Wrocław 2010), *Mythes, croyances populaires et symbolique animale dans la littérature persane* (Paris 2012). Kierowała Instytutem Filologii Orientalnej UJ (1999–2002) i Zakładem Iranistyki w Instytucie Filologii Orientalnej UJ (2000–2017). Jest przewodniczącą Komisji Orientalistycznej PAN, oddział w Krakowie.

ALEKSANDRA KUMALA – kulturoznawczyni, doktorka nauk humanistycznych. Współredaktorka tomu *In(ter)wencji. Analizy kulturoznawcze*. Członkini Ośrodka Badań nad Kulturami Pamięci UJ. Wyróżniona w XXV edycji Konkursu im. J.J. Lipskiego. W pracy naukowej bada problematykę pamięci i reprezentacji

homoseksualnych/queerowych relacji w nazistowskich obozach koncentracyjnych. Jej zainteresowania badawcze ogniskują się także wokół zagadnień współczesnej (pop)kultury. Ostatnio opublikowała: *Pomnik, który nie powstał i ofiary, których nie było?*, „Politeja” 2023, nr 3(84).

ANNA MATEJA – dziennikarka, absolwentka Uniwersytetu Jagiellońskiego (nauki polityczne). W latach 1996–2008 była redaktorką „Tygodnika Powszechnego”. Laureatka m.in. nagrody dziennikarskiej Grand Press w kategorii wywiad (2007). Wydała m.in.: *Co zdążysz zrobić, to zostanie. Portret Jerzego Turowicza* (2012), *Serce pasowało. Opowieść o polskiej transplantologii* (2016), *Recepta na adrenalinę. Napoleon Cybulski i krakowska szkoła fizjologów* (2019), *Poznawanie Kępińskiego. Biografia psychiatry* (2019). Opracowała trzytomową edycję *Pism wybranych Jerzego Turowicza* (2013). Jest współpracowniczką miesięcznika „Znak”.

ARKADIUSZ MORAWIEC – prof. dr hab., literaturoznawca i krytyk literacki, zatrudniony na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Łódzkiego. Zajmuje się historią literatury polskiej XX i XXI wieku, w szczególności pisarstwem obrazującym totalitaryzm i ludobójstwo, w tym literaturą obozową i literaturą Holocaustu, oraz pisarstwem jako formą pamięci. Opublikował monografie: *Literatura polska wobec ludobójstwa* (2018), *Polish Literature and Genocide* (2022), *Polska literatura obozowa. Rekonesans* (2023).

MARISA SIGUAN – profesor współczesnej literatury niemieckiej na Uniwersytecie w Barcelonie, a od 2014 roku członkini Niemieckiej Akademii Języka i Literatury. Współzałożycielka, a od 2000 roku także prezydent Hiszpańskiego Towarzystwa Goethego. Do jej zainteresowań badawczych należą niemiecka literatura modernistyczna i współczesna, hiszpańsko-niemieckie relacje literackie oraz utwory literackie autorstwa ofiar przemocy w XX wieku. Jest też czynna jako tłumaczka. W 2017 roku otrzymała Nagrodę Jakoba i Wilhelma Grimmów, przyznawaną przez Niemiecką Centralę Wymiany Akademickiej (DAAD). Do niektórych z jej publikacji należą: *Goethe. Narrativa. Edición, introducción y traducciones de Werther y las Conversaciones de emigrantes alemanes* (Madrid–Córdoba 2006), *Historia de la literatura en lengua alemana. Desde sus orígenes hasta la actualidad* (wraz z Hansen Gerdem Rötzerem, Barcelona 2018), *Schreiben an den Grenzen der Sprache* (Berlin–New York 2014), *Lager überleben, Lager erschreiben* (München 2017), *Utopie im Exil* (red. wraz z Lindą Maeding, Bielefeld 2017), *Ex patria: pensamiento utópico en las literaturas del exilio y la diáspora* (red. wraz z Mónicą Rius, Barcelona 2018), *Esriptures de pandèmia* (red. wraz z Loretą Vilar i Cristiną Alsiną, Barcelona 2021), *La memoria de la violencia* (Barcelona 2022), *Schreiben im eigenen Zimmer* (red. wraz z Loretą Vilar i Rosą Pérez Zancas, Berlin 2024).

GRZEGORZ SIWOR – nauczyciel, absolwent filologii polskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Zajmuje się historią Holokaustu oraz teorią i praktyką nauczania o Zagładzie, edukacją wielokulturową i o prawach człowieka. Jest organizatorem spotkań oraz wymiany nauczycieli i młodzieży z Polski i Izraela, uczestniczy w międzynarodowych konferencjach dotyczących Holokaustu. Współpracuje z Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN oraz innymi placówkami muzealnymi i edukacyjnymi w Polsce. Jest autorem książki *Enoszijut – opowieść o Dawidzie Kurzmannie* (2014) poświęconej postaci „krakowskiego Janusza Korczaka”. Publikował w „Kontekstach Kultury”, „Midraszu” oraz „Świecie i Słowie”.

ANNA SZAWERNA-DYRSZKA – doktor habilitowany nauk humanistycznych, profesor w Instytucie Literaturoznawstwa na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Badaczka literatury polskiej XX wieku, autorka prac dotyczących poezji drugiej emigracji oraz literatury i czasopiśmiennictwa dwudziestolecia międzywojennego. Prowadzi studia nad życiem literackim Wilna i awangardą wileńską. Jest monografistką i edytorką twórczości Teodora Bujnickiego. Autorka książek: *Doświadczenie czasu. O poezji Wacława Iwaniuka* (Katowice 2000), *Śmiech katastrofisty. Teodor Bujnicki w kręgu Żagarów* (Katowice 2007), *Blizsze i dalsze okolice Miłosza. Szkice* (Katowice 2011) oraz edycji niedokończony rozprawy Stanisława Baczyńskiego *Propozycje. Nowa kultura – nowe cywilizacje* (2023).

KATARZYNA SZCZEPAŃSKA-KOWALCZUK (ur. 1957) – ukończyła filologię angielską na Uniwersytecie Jagiellońskim. Jest lektorką, tłumaczką i pisarką. Wydała książkę przedstawiającą historie rodzin Wolskich i Szczepańskich *Szuflada* (Kraków 2018) oraz książki dla dzieci: *Historia ze Świętym Mikołajem i mlecznymi zębami* (Kraków 2008), trzyczęściowa historia przygód Majki Marcel (Kraków 2009). Dla wydawnictwa Znak tłumaczyła klasykę anglojęzycznej literatury dla dzieci, autorstwa Eoina Colfera, Jill Barklem, Iana Fleminga, Roalda Dahla, a dla studia filmowego Letko scenariusz serialu animowanego dla dzieci pt. *Odo* (Polska/Wielka Brytania 2021). Na język angielski przełożyła teksty do książki *Antoni Kenar 1906–1959* (Warszawa 2006).

MICHAŁ SZCZEPAŃSKI (1952–2024) – ukończył Wydział Reżyserii w Państwowej Wyższej Szkole Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej w Łodzi. Był scenarzystą i reżyserem filmów dokumentalnych i animowanych, m.in. *Smoczy ogon* (1981), *Kostia* (1984), *Budowa* (1987), a także serialu *Bar „Atlantyc”* (z Maryną Szczepańską, 1996). Współpracownik literacki filmów *Fotoamator* (1998) i *Gry wojenne* (2008). Wydał: *Girl Guide* (Chotomów 1992), *Dzieci sierżanta Pieprza* (Warszawa 2006), *Przygody Ptaka Detektywa* (Katowice 2009) oraz wiele książek w swoim przekładzie.

LEONA TOKER – profesor języka angielskiego na Uniwersytecie Hebrajskim w Jerozolimie, członkini Izraelskiej Akademii Nauk, a także autorka następujących książek: *Nabokov: The Mystery of Literary Structures* (1989), *Eloquent Reticence: Withholding Information in Fictional Narrative* (1993), *Return from the Archipelago: Narratives of Gulag Survivors* (2000), *Towards the Ethics of Form in Fiction: Narratives of Cultural Remission* (2010), *Gulag Literature and the Literature of Nazi Camps: An Intercontextual Reading* (2019) oraz artykułów poświęconych angielskim, amerykańskim i rosyjskim pisarzom. Redaktorka *Commitment in Reflections: Essays in Literature and Moral Philosophy* (1994) oraz współredaktorka *Rereading Texts / Rethinking Critical Presuppositions: Essays in Honour of H.M. Daleski* (1996) i *Knowledge and Pain* (2021). Redaktorka czasopisma „Partial Answers: Journal of Literature and the History of Ideas” (Johns Hopkins University Press). W 2023 roku prowadziła gościnnie sympozjum poświęcone Anatolijowi Kuzniecowskiemu, autorowi *Babiego Jaru*, dla Eastern European Holocaust Studies.

MAŁGORZATA ZEMŁA – dr, lektorka w Instytucie Filologii Słowiańskiej (LMU); ukończyła filologię słowiańską na Uniwersytecie Ludwika-Maksymiliana w Monachium (Institut für Slavische Philologie der LMU München). Rozprawę doktorską pisała na temat: „Der polnische Essay und seine kulturmodellierende Funktion. Jerzy Stempowski und Czesław Miłosz”. Autorka artykułów naukowych, ostatnio: *Pamięć kultury i historia Międzymorza w eseju Jerzego Stempowskiego* „*Rubis d’Orient*”, „*Ruch Literacki*” 2021, nr 1; *Jedność Europy. Kilka uwag o relacjach Wschód–Zachód w „Rodzinnej Europie” Czesława Miłosza*, „*Konteksty Kultury*” 2019, nr 2 oraz *Na ugorach czasu. Pamięć kultury i idylla w eseju Jerzego Stempowskiego* „*W dolinie Dniestru*”, „*Konteksty Kultury*” 2023, nr 3.